

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

ภาคผนวก

หมายเลข

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ความรู้ความเข้าใจและพฤติกรรมของเกษตรกรในการใช้สารฆ่าแมลงในการปลูกผัก

ต. แม่แฝกใหม่ อ.สันทราย จ.เชียงใหม่

ชื่อ/สกุล.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ต.แม่แฝกใหม่

อ. สันทราย จ.เชียงใหม่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านทางเศรษฐกิจและสังคม

คำแนะนำ กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงใน หน้าข้อความตามผลของการสัมภาษณ์และเติม
ผลของการสัมภาษณ์ลงในช่องว่างที่กำหนดไว้

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ.....ปี (เกิน 6 เดือน คือ 1 ปี)

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่า ประถมศึกษาปีที่ 4
 2. ประถมศึกษาปีที่ 4
 3. ประถมศึกษาปีที่ 5 - 6
 4. มัธยมศึกษาปีที่ 1-3
 5. มัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6
 6. อื่น ๆ ระบุ.....

4. จำนวนสมาชิกในครอบครัว.....คน

5. ท่านมีประสบการณ์ในการปลูกผักมาแล้วเป็นเวลา.....ปี

6. พื้นที่ถือครองในการปลูกผัก

1. มีที่ดินเป็นของตนเอง.....ไร่
 2.เช่าผู้อื่น.....ไร่
 3. อื่น ๆ ระบุ.....ไร่

7. พื้นที่ทำการปลูกผักมี.....ไร่
8. รายได้จากการปลูกผักในรอบปีที่ผ่านมา (ม.ค.-ธ.ค.) ปี 2544..... บาท
9. อาชีพรองที่นอกเหนือจากการปลูกผัก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ 1. ทำนา	☐ 4. เลี้ยงสัตว์
☐ 2. ทำสวน	☐ 5. รับจ้าง
☐ 3. ทำไร่	☐ 6. อื่น ๆ ระบุ.....
10. รายได้จากอาชีพรองโดยประมาณ.....บาท/ปี
11. ท่านเลือกใช้สารชนิดใดในการป้องกันและกำจัดแมลงในระหว่างการปลูกผัก
-	
--
☐ 1. ใช้สารเคมีฆ่าแมลง
☐ 2. ใช้สารชีวภาพฆ่าแมลง
☐ 3. อื่น ๆ ระบุ.....
12. ท่านขายผลผลิตของท่านอย่างไร
☐ 1. ขายเองตามท้องตลาด
☐ 2. ขายให้พ่อค้าคนกลาง
☐ 3. ส่งออกต่างประเทศ
☐ 4. อื่น ๆ ระบุ.....
13. ในกรณีที่แมลงคือยาท่านทำอย่างไร
☐ 1. เพิ่มความเข้มข้นของยาฆ่าแมลงให้มากขึ้น
☐ 2. เพิ่มการฉีดพ่นให้บ่อยครั้งขึ้น
☐ 3. ใช้สารฆ่าแมลงหลาย ๆ ชนิดผสมกัน
☐ 4. เปลี่ยนไปใช้สารฆ่าแมลงชนิดอื่นแทน
14. ท่านคิดว่าการทำการเกษตรที่ปลูกพืชผักจำเป็นต้องใช้สารเคมีหรือไม่
☐ 1. จำเป็น	☐ 2. ไม่จำเป็น
15. ท่านทราบหรือไม่ว่ามีวิธีอื่นที่ใช้ป้องกันกำจัดแมลงได้นอกจากสารเคมี
☐ 1. ทราบ	☐ 2. ไม่ทราบ
16. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่จะมีการลดการใช้สารเคมีโดยการใช้สารที่สกัดจากชีวภาพแทน
☐ 1. เห็นด้วย เพราะ.....
☐ 2. ไม่เห็นด้วย เพราะ.....
17. ท่านเคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชหรือไม่
☐ 1. เคย	☐ 2. ไม่เคย

ถ้าเคยได้รับการอบรมจากใคร 1.....

2.....

18. ท่านได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้สารฆ่าแมลงในกรปลูกผักจากใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. เพื่อนบ้าน   2. ญาติ
 3. ร้านค้า   4. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
 5. ผู้นำท้องถิ่น   6. ตัวแทนจำหน่ายสารฆ่าแมลง
 7. อื่นๆ ระบุ.....

19. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สารฆ่าแมลงจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. วิทยุ
 2. โทรทัศน์
 3. หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน
 4. เอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์,วารสาร,แผ่นปลิว,ใบโฆษณาสารเคมี
 5. เพื่อนบ้าน
 6. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร
 7. พนักงานขายสารฆ่าแมลง
 8. ร้านตัวแทนจำหน่ายสารฆ่าแมลง
 9. อื่น ๆ ระบุ.....

ส่วนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สารฆ่าแมลงทั้งสารเคมีฆ่าแมลงและสารชีวภาพฆ่าแมลง

คำแนะนำ กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ท่านคิดว่าถูกที่สุด

1. การใช้สารฆ่าแมลงที่ถูกต้องควรทำอย่างไร

1. เลือกใช้สารฆ่าแมลงให้เหมาะสมกับชนิดของแมลงและใช้เฉพาะกรณีแมลงระบาดเท่านั้น
 2. เลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีราคาถูกโดยไม่คำนึงว่าสารนั้นหมดอายุหรือไม่
 3. เลือกใช้สารฆ่าแมลงตามเกษตรกรในพื้นที่ใกล้เคียงที่เคยใช้มา
 4. เลือกใช้สารฆ่าแมลงที่มีคุณสมบัติป้องกันกำจัดแมลงได้หลายชนิด

2. ชนิดของสารฆ่าแมลงที่เลือกใช้ควรเป็นอย่างไร

- 1. สารฆ่าแมลงที่มีฤทธิ์รุนแรงสามารถฆ่าแมลงได้อย่างเฉียบพลัน
- 2. สารฆ่าแมลงออกฤทธิ์ได้ทันทีหลังจากฉีดพ่นแล้ว
- 3. สารฆ่าแมลงที่มีพิษตกค้างในพืชนานที่สุด
- 4. สารฆ่าแมลงที่มีพิษร้ายแรงต่อแมลงที่ต้องการปราบเท่านั้น

3. สารฆ่าแมลงที่ดีมีลักษณะอย่างไร

- 1. มีพิษต่อมนุษย์และสัตว์เลี้ยงอื่น ๆ น้อย
- 2. เมื่อใช้แล้วไม่มีฤทธิ์ตกค้างต่อแมลงที่เป็นประโยชน์และสิ่งแวดล้อม เช่น ดิน น้ำ อากาศ
- 3. มีพิษร้ายแรงต่อแมลงที่ต้องการปราบ
- 4. สารฆ่าแมลงที่ใช้เป็นพิษต่อพืชปลูก

4. การเปิดฝาภาชนะบรรจุสารฆ่าแมลงที่ถูกต้องควรทำอย่างไร

- 1. ใช้มือเปล่าเปิดได้เลย
- 2. ใส่ถุงมือเพื่อป้องกันไม่ให้สารฆ่าแมลงถูกมือ
- 3. ใช้ปากเปิดได้ทันทีในกรณีที่ฝาปิดแน่น
- 4. ใช้ผ้าหนาเปิด

5. การปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารฆ่าแมลงที่ดีควรเป็นอย่างไร

- 1. ใช้เมื่อเริ่มมีอาการระบาดของแมลงศัตรูพืชทันที
- 2. มีการวางแผนล่วงหน้าอย่างรอบคอบ
- 3. ใช้เมื่อผลผลิตได้รับความเสียหายมาก
- 4. ใช้ในช่วงเวลาที่เคยใช้มาแล้วในปีก่อน ๆ

6. การผสมสารฆ่าแมลงในข้อใดต่อไปนี้เป็นที่ถูกต้องมากที่สุด

- 1. ผสมสารชนิดเดียวโดยใช้ไม้คนสาร และใช้ความเข้มข้นตามที่ฉลากกำหนด
- 2. ผสมสารชนิดเดียวโดยใช้มือคนสาร และใช้ความเข้มข้นมากกว่าที่ฉลากกำหนด
- 3. ผสมสาร 2 ชนิดในการพ่นโดยใช้ไม้คนสาร
- 4. ผสมสาร 3 ชนิดขึ้นไปในการพ่นโดยใช้มือคนสาร

7. การผสมสารฆ่าแมลงจะต้องทำในสถานที่ใดที่เหมาะสมที่สุด

- 1. ใกล้กับแหล่งเพาะปลูกเพื่อสะดวกต่อการใช้งาน
- 2. สถานที่ใดก็ได้ขึ้นอยู่กับความสะดวกที่จะใช้ในแต่ครั้ง
- 3. บริเวณที่ไม่มีลม เพื่อไม่ให้สารฟุ้งกระจายหรือปลิวไปตกที่อื่น
- 4. บริเวณที่มีลม เพื่อช่วยระบายอากาศระหว่างการผสมสาร

8. การแต่งกายในการฉีดพ่นสารฆ่าแมลงที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร
- 1. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าบาง ๆ เพื่อระบายอากาศและสะดวกในการทำงาน
  - 2. แต่งกายมิดชิด สวมถุงมือ หน้ากาก และใส่รองเท้าบู๊ท
  - 3. แต่งกายด้วยเสื้อผ้าหนา ๆ ที่ปกปิดร่างกายมิดชิด
  - 4. แต่งกายเหมือนวันทำงานปกติ
9. ขณะที่ฉีดพ่นสารฆ่าแมลงที่ถูกต้องควรทำอย่างไร
- 1. ฉีดสารติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน ๆ
  - 2. ฉีดพ่นสารใกล้แหล่งชุมชนและแหล่งน้ำ
  - 3. ดื่มน้ำ หรือสูบบุหรี่เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดระหว่างการฉีดพ่นสาร
  - 4. ไม่ให้คนหรือสัตว์เลี้ยงเข้าใกล้บริเวณที่กำลังฉีดพ่นสาร
10. การฉีดพ่นสารฆ่าแมลงควรทำในเวลาใดที่เหมาะสมที่สุด
- 1. เช้าและเย็น
  - 2. เช้าและกลางวัน
  - 3. เช้าและบ่าย
  - 4. ฉีดพ่นได้ตลอดเวลา
11. หลังการฉีดพ่นสารฆ่าแมลงท่านปฏิบัติอย่างไรกับตัวท่าน
- 1. ปฏิบัติงานอื่นต่อ
  - 2. สูบบุหรี่
  - 3. รับประทานอาหาร
  - 4. อาบน้ำ
12. เมื่อฉีดพ่นสารฆ่าแมลงเสร็จแล้วควรทำอย่างไร
- 1. ปล่อยสัตว์เลี้ยงเข้าไปหากินใกล้บริเวณที่ฉีดพ่นสารฆ่าแมลง
  - 2. เข้าไปตรวจดูในแปลงเพื่อให้แน่ใจว่าได้ฉีดพ่นสารอย่างทั่วถึงแล้ว
  - 3. ตัดป้ายเตือนในบริเวณที่ฉีดพ่นสารไปแล้ว
  - 4. เข้าไปทำงานในบริเวณที่ฉีดพ่นสารตามปกติ
13. การเก็บรักษาสารฆ่าแมลงที่ดีที่สุดควรเก็บไว้ที่ใด
- 1. มีที่เก็บเฉพาะอย่างมิดชิดและมีเครื่องหมายเตือนติดไว้
  - 2. เก็บไว้ในใต้ถุนบ้าน
  - 3. เก็บไว้ร่วมกับเครื่องมือการเกษตรอื่น ๆ
  - 4. เก็บไว้ร่วมกับปุ๋ยหรืออาหารสัตว์

14. ภาพขณะที่ใช้บรรจุสารฆ่าแมลงที่ใช้หมดแล้วควรทำอย่างไร

- 1. ล้างให้สะอาดสามารถนำไปใส่น้ำดื่มหรืออาหารได้
- 2. ทิ้งในที่ทิ้งขยะร่วมกับขยะอื่น ๆ
- 3. ทิ้งลงในแหล่งน้ำสาธารณะ
- 4. ทบทำลายแล้วนำไปฝังหรือเผา

15. เมื่อสารฆ่าแมลงถูกผิวหนังวิธีที่ถูกต้องควรทำอย่างไร

- 1. ให้พยายามฉีดพ่นสารต่อไปให้เสร็จ
- 2. หยุดการฉีดพ่นสารแล้วล้างน้ำฟอกสบู่ทันที
- 3. หยุดการฉีดพ่นสารแล้วเช็ดด้วยผ้าสะอาดแห้งทันที
- 4. หยุดการฉีดพ่นสารแล้วล้างด้วยน้ำกลั่นทันที

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการใช้สารฆ่าแมลงอย่างถูกต้องและปลอดภัยของเกษตรกร ซึ่ง

จะแบ่ง เป็น 3 ขั้นตอน คือขั้นตอนก่อนการใช้ ขั้นตอนขณะการใช้และขั้นตอนหลังการใช้

คำแนะนำ กรุณาทำเครื่องหมาย/ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมปฏิบัติของท่านตามความหมายดังนี้

- 4 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติตามทุกครั้ง
- 3 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติตามเกือบทุกครั้ง
- 2 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติตามอยู่บ่อยๆ
- 1 หมายถึง กิจกรรมนั้นปฏิบัติตามบางครั้ง
- 0 หมายถึง กิจกรรมนั้นไม่ได้ปฏิบัติเลย

- ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับคุณสมบัติการใช้สารฆ่าแมลงทั้งที่เป็นสารเคมีฆ่าแมลง และสารชีวภาพฆ่าแมลง

คำแนะนำ กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

รายการ	ชนิดของสารฆ่าแมลง					
	สารเคมี		หมายเหตุ	สารชีวภาพ		หมายเหตุ
ด้านคุณภาพ						
1. ความสามารถในการป้องกันกำจัดแมลง	เฉียบพลัน	ใช้เวลานาน		เฉียบพลัน	ใช้เวลานาน	
2. ความประหยัดในด้านปริมาณการใช้	มาก	น้อย		มาก	น้อย	
3. ผลกระทบอาจเกิดขึ้นจากพืชที่ปลูก	ทางตรง	ทางอ้อม		ทางตรง	ทางอ้อม	
4. ความเหมาะสมในด้านราคาจำหน่าย	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม		เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	
5. อายุการเก็บรักษากับประสิทธิภาพเมื่อนำไปใช้	นาน	ไม่นาน		นาน	ไม่นาน	
ด้านความปลอดภัย						
1. สุขภาพของเกษตรกรผู้ใช้/ครอบครัว	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย		ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	
2. สุขภาพผู้บริโภค	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย		ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	
3. สิ่งแวดล้อม - ดิน - น้ำ - อากาศ	ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย		ปลอดภัย	ไม่ปลอดภัย	
ด้านความสะดวกในการใช้						
1. การจัดเก็บ	สะดวก	ไม่สะดวก		สะดวก	ไม่สะดวก	
2. การจัดซื้อ	สะดวก	ไม่สะดวก		สะดวก	ไม่สะดวก	

รายการ	ชนิดของสารฆ่าแมลง					
	สารเคมี		หมายเหตุ	สารชีวภาพ		หมายเหตุ
3. วิธีการใช้	สะดวก	ไม่สะดวก		สะดวก	ไม่สะดวก	
4. แหล่งความรู้	สะดวก	ไม่สะดวก		สะดวก	ไม่สะดวก	
5. การจัดทำด้วยตัวเอง	สะดวก	ไม่สะดวก		สะดวก	ไม่สะดวก	

ส่วนที่ 5 ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้สารฆ่าแมลงของเกษตรกร

1) เกี่ยวกับอนาคตเกษตรกรควรจะทำอย่างไรในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนการใช้สารฆ่าแมลง

.....

.....

.....

2) ข้อควรปฏิบัติที่ปลอดภัยต่อตัวเอง ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม

.....

.....

.....

3) ข้อเสนอแนะของเกษตรกรเองในเรื่องต่าง ๆ

.....

.....

.....

ประวัติผู้เขียน

- ชื่อและนามสกุล** นางสาวอังคณา อ่างทอง
- วัน เดือน ปี เกิด** 31 สิงหาคม 2519
- ประวัติการศึกษา**
- สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุดรดิตถ์ ปีการศึกษา 2537
  - สำเร็จการศึกษาวิทยาศาสตรบัณฑิต (วทบ.) เกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ปีการศึกษา 2542